

W ramach powstałej w ten sposób jednostki administracji kościelnej w znacznej mierze ustabilizowało się duszpasterstwo, a zwłaszcza sprawy kadrowe. W 1947 roku w dekanacie pracowało już 14 kapłanów. Pierwszy w historii polskiego Szczecinka dziekan otrzymał do pomocy dwóch asesorów wyłonionych w demokratycznych wyborach na pierwszej konferencji dekanalnej. Pierwszym asesorem, a zarazem najbliższym współpracownikiem ks. Anatola Sałagi jedynym został obrany ks. Leonard Czerniak, drugim ks. Kazimierz Grembowicz z Okonka, a notariuszem dekanalnym ks. Antoni Kurzyk³⁸. W późniejszych latach funkcję asesorów przejął wicedziekan z nominacji biskupa diecezjalnego.

Dzisiejszą parafię na rozległym terenie tylko w małej mierze zaspokajało potrzeby religijne ciągle rozrastającego się liczebnie dekanatu. Wciąż napływały do urzędu dziekańskiego nawet z małych miejscowości coraz to nowe prośby z wołaniem o kapłana, które z perspektywy lat stanowią piękne świadectwo wiary i przywiązania do Kościoła ludzi z tamtego powojennego pokolenia.

Podobne pisma poparte licznymi podpisami mieszkańców zostały także skierowane do administracji państwowej z prośbą o przekazanie pomniejszych zbiorów. Dla przykładu jedno z nich wystąpiło do Ministra Administracji Publicznej przez Województwo Pomorskozachodnie w Koszalinie: My osadnicy i repatrianci Gromady Groźno [obecnie Gwda Wielka] gminy Szczecinek wszyscy bez wyjątku Polacy – katolicy znaleźliśmy się tutaj, na wyznaczonych nam miejscach i obowiązkach pionierskich pracy polskiej stwierdzamy, że pozabawieni świątyn naszych katolickich, nie możemy żyć pełnią przysługującego nam religijnego życia, obyczaju i tradycji ojców naszych. Gdy tedy we wsi naszej stoi skazana na zniszczenie, opuszczona i porzucona (częściowo zniszczona) kircha niemiecka, gdy na domiar powyższego stwierdzamy, że w gromadzie naszej już nie ma Niemców, powodowani potrzebami naszymi religijnymi i chęcią zabezpieczenia mienia stanowiącego własność całego Narodu Polskiego, postanawiamy w dniu dzisiejszym [20 grudnia 1945] zająć na potrzeby naszego katolickiego kultu i przystąpić do natychmiastowej odbudowy i zabezpieczenia kirchy pomniejszej w naszej gromadzie Groźno (...).

Wobec powyższego prosimy OBYWATELA MINISTRA ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ za pośrednictwem OBYWATELA PEŁNOMOCNIKA RZĄDU R.P. w Szczecinku o zatwierdzenie naszej uchwały i przyznanie wymienionej wyżej kirchy pomniejszej na parafialny kościół katolicki dla gromady w Groźnie, gmina Szczecinek³⁹.

Cytowany dokument jest klasycznym przykładem działalności Tymczasowych Rad Kościelnych, które we wszystkich wsiach zakładał ks. dziekan Anatol Sałaga. Pierwszym i najpóźniejszym zadaniem rad było: Pilnować poświęconego już kościoła, zabezpieczyć pastorkówkę, ocalić i uzupełnić ich inwentarze. Trwają one jeszcze przy niektórych kościołach filialnych do dziś. One to starają się o wodę po księdza, one usiłują i zapowiadają w gromadach każdorazowy przyjazd proboszcza...⁴⁰

Gdzie ks. Anatol Sałaga dotarł, tam kościół stoi, a gdzie nie udało mu się, tam świątyni już nie ma⁴¹. Za przykład takiej sytuacji mogą posłużyć nieistniejące dziś zabytkowe kościoły najpierw rozszabrowane, potem popadłe w ruinę, aż wreszcie w latach 1945–1970 rozebrane, takie jak w Mosinie, Dzikach, Brodźcach (Steinfirth), Dąbiu, Grabczynie, czy kamienny kościół starobułtarski w Parseku⁴².

³⁷ Dziewięć parafii szczecińskiego dekanatu (poza parafią pw. Ducha Świętego) zostało oficjalnie erygowanych z dniem 1 czerwca 1951 roku. Por. Zarządzenia Kurii Górzowskiej, Górzów Wielkopolski, nr 7-12 (1951), s. 22: Na mocy upoważnienia otrzymanego od Jego Ekscelencji Ks. Dra Stefana Wyszyńskiego Arcybiskupa Gnieźnieńskiego i Warszawskiego, Prymasa Polski, pismem z dnia 11 maja 1951 roku, nr 2194/51/R (...) erygował [131 parafii ordynariatu górzowskiego].

³⁸ Ks. A. Kurzyk, Protokół..., s. 1.

³⁹ Archiwum dziekańskie szczecińskiego dekanatu (mps). Dokument podpisany przez 77 osób, głównie męczenników jako głów rodzin. Groźno to przejęsioła nazwa Gwdy Wielkiej. Patrz: Magdalena Mazurkiewicz, Zmiany w nazewnictwie miejscowości Pomorza Zachodniego po 1945 roku, cz. II, Szczecin 1972.

⁴⁰ A. Sałaga, KRONIKA..., s. 4.

⁴¹ A. Targosz, Dzień 20 czerwca..., s. 56.

⁴² Patrz: Jadwiga Kowalczyk-Kontowska, Zabytkowe kościoły wiejskie gminy Szczecinek, w: Szczecińskie Zapiski Historyczne, Szczecinek, nr 5 (2011), s. 110.